

'Cuidado!'

De taxichauffeur grijpt Joriens arm en trekt haar hardhandig terug, de hoge stoep voor het station op. Ze wankelt, zijn greep voorkomt dat ze valt. Een rode Seat schiet rakelings langs haar heen, zonder ook maar één moment vaart te minderen. Ze vangt een glimp op van de bestuurder: een donkere man met een pet en een zonnebril. Paul, schiet door haar heen. Onzin. Het kan iedereen zijn. Iedereen, behalve Paul.

Joriens benen trillen, ze trekt haar arm los en wrijft even over de zere plek.

'Ze rijden hier als idioten,' mompelt de man naast haar. Hij is nog jong, hooguit dertig. Twinkelende ogen in een gezicht dat altijd lijkt te lachen. 'Ik wilde je geen pijn doen.' Dan wijst hij op zijn taxi. 'Stap in. Ik weet niet waar je heen moet, maar ik breng je wel.' Hij buigt voorover om de rolkoffer van haar over te nemen.

Jorien klemt haar vingers om de trekstang. 'Heel vriendelijk van u, bedankt. Ik loop liever.' Het is een wandeling van een minuut of twintig. In de trein heeft ze de route uitgebreid bestudeerd, na het lange zitten heeft ze behoefte aan beweging.

'Lopen is goed voor je,' had haar fysiotherapeut gezegd. 'Je moet blijven oefenen.'

'Jammer. Ik heb liever een mooie dame in mijn wagen dan één van die mopperende toeristen.' De taxichauffeur stopt een kaartje in haar hand. 'Voor als je later een taxi wil. Jij mag me altijd bellen.' Dan draait hij zich om en loopt naar zijn wagen, waar een oudere man ongeduldig staat te wachten.

Jorien blijft nog even staan. Dacht ze écht dat ze Paul zag? Zelfs hier? Als haar ademhaling weer rustig is geworden, steekt ze de weg over en loopt naar de met roodbruin gravel bedekte promenade die tussen twee lege stroken asfalt ligt.

Het is rustig op straat, niemand waagt zich buiten op dit heetste uur van de dag. Hoe anders zal het hier 's avonds zijn. Deze plek is bedoeld om tieners te laten paraderen. Om jonge ouders hun ervaringen te laten uitwisselen. Zouden de ouderen hier ook *petanque* spelen? Ze neemt zich voor hier gauw 's avonds te gaan kijken.

In de schaduw van de palmbomen blijft ze staan, pakt het flesje uit haar tas en drinkt het laatste restje lauwe water op. Met de rug van haar hand veegt ze de zweetdruppels van haar voorhoofd en loopt verder. Rechtdoor, en dan, aan het eind van de promenade, links aanhouden. Het lopen valt haar zwaarder dan ze verwachtte, het litteken op haar linkerbeen steekt. Aan het eind van de promenade staat een stalletje. 'Una aqua', vraagt ze. Een vermoeide verkoper reikt haar een flesje aan en neemt het geld in ontvangst. Ze houdt het koude plastic even tegen haar wang, neemt nog een paar slokken en vervolgt dan haar weg.

De promenade lijkt eindeloos, ze is blij als ze eindelijk linksaf kan slaan.

Aarzelend kijkt ze naar rechts, naar links, dan nog eens naar rechts, voor ze over durft te steken.

Ze heeft eraan gewerkt, in Nederland. Een posttraumatische stressstoornis, noemde haar psychologe het. Volstrekt verklaarbaar, te behandelen met een therapie waar je snelle oogbewegingen moest maken. De psychologe was tevreden, al was ze niet blij met haar besluit om te stoppen met de behandeling. 'Het is te vroeg,' vond ze. 'Je hebt je verdriet nog lang niet verwerkt.'

Jorien had geslikt. Haar psychologe was begin twintig – wat kon zij nou weten over verdriet? Ze zal er over geleerd hebben tijdens haar studie, maar van Joriens hel kon ze zich toch nauwelijks iets voorstellen.

Jorien vertelde erover tijdens hun sessies, zag de meelevende blik in de ogen van de

psychologe, het beleefde geknik. Maar wat wist zo'n meisje nou écht van de weg voor haar huis waar ze iedere dag langs moest, die hoek, waar onbekenden bloemen hadden neergelegd bij de foto van het kind? Kon ze zich écht voorstellen hoe Jorien iedere nacht opnieuw wakker schrok uit angstdromen tot het besef tot haar doordrong dat haar ergste nachtmerrie werkelijkheid was geworden?

Nietsvermoedend waren ze die zondag weggereden, al aan de late kant voor het bezoek aan Pauls ouders, waar zij geen zin in had. Ze kibbelden, Paul vond dat ze zeurde en trok hard op. Het kind op de fiets zag zij als eerste, ze gaf een ruk aan het stuur. Eén doffe klap, één gil. Toen bleef het stil en werd alles donker om haar heen.

Toen ze na een week bijkwam uit de coma, bleek Paul al gecremeerd te zijn. Met zijn ouders had ze de as uitgestrooid, in de zee waarlangs ze zo vaak samen hadden gewandeld. Voorlopig bleef ze ver van iedere oceaan, had ze besloten.

Nu loopt ze door een winkelstraat, met modezaken en *pastelerias*. Boven de weg zijn doeken gespannen tegen de brandende zon. De winkels zijn dicht, ook de *pastelerias* zijn gesloten. Siësta, bedenkt ze. Haar maag knort, na het kleffe broodje in het vliegtuig heeft ze niets meer gegeten. Jorien sjokt verder, de knerpemde wieltjes van haar koffer zijn het enige geluid in de stille stad.

In Nederland zag ze Paul óveral, die eerste maanden. Hij was de pakjesbezorger die voor haar uit reed, de supermarktmanager die door de winkel liep, of de schaduw van de man die ze in het bos inhaalde...Haar hersenen speelden een wreed spel met haar, telkens dacht ze even dat hij het was.

'Wil je de ouders van Fleur niet spreken?' vroeg haar therapeute. 'Jullie delen een verlies.'

Jorien had haar hoofd geschud. Ze was er niet aan toe. In de krant, die een verpleegster bij haar achter had gelaten, stond een kort artikel. 'Roekeloos rijden,' las ze, voor ze de krant tot een prop verfrommelde. Hoe kónden ze. Als Fleur niet onverhoeds was overgestoken, had Paul nog geleefd.

Na haar vertrek uit het ziekenhuis sleet Fleur haar dagen doelloos in en om het huis. Pauls ouders hadden zijn spullen al opgeruimd – zijn aanwezigheid was uitgewist, alsof hij nooit had bestaan.

Toen ze de eerste dreigbrief uit de brievenbus viste, schrok ze. Een ordinair A4-tje met bij elkaar geknipte woorden. *Het is jouw schuld*.

De politieagent die haar te woord stond, had zijn schouders opgehaald en beloofde met Fleurs ouders te gaan praten. Het kon ook iemand uit hun omgeving zijn, merkte hij op – ouders die een kind kwijtraakten konden nu eenmaal rekenen op compassie.

Er volgde meer brieven, met soortgelijke zinnen. Jorien scheurde ze in duizend snippers en bespaarde zich de moeite om opnieuw naar het politiebureau te gaan.

De uitnodiging van professor Asiego bracht voor het eerst een kleine sprankeling. Hij had haar promotieonderzoek gelezen. Jaren had ze zich verdiept in het kalifaat ten tijde van Al Hakam II. Of zij er voor voelde lezingen te komen geven in de *Mezquita*. Een soort hoorcolleges, eigenlijk. Veel toeristen wilden meer informatie dan ze tijdens de reguliere rondleidingen kregen. Een hoog salaris kon hij niet bieden, maar de studio van zijn dochter, die onlangs naar de Verenigde Staten was vertrokken, stond tot haar beschikking.

Jorien hoefde niet lang na te denken. Het vooruitzicht van een lange Nederlandse winter stak pover af tegen de kans op een nieuw start. Córdoba, ooit één van de grootste steden van de wereld, met de *Mezquita* aan de oever van de Guadalquivir. Een unieke mengeling van religies, een kathedraal, gebouwd midden in de enorme moskee. Tijdens haar onderzoek, jaren geleden had ze een week in de stad doorgebracht. Met talloze andere

toeristen bezocht ze de *Mezquita* en de tuinen van het *Alcazar*. Urenlang wandelde ze door de smalle stegen van de joodse wijk, bewonderde ze de bloemrijke patio's of liep over de Romeinse brug naar de *Torre de Calahorra*.

Dat ze deze stad ooit nog met Paul had willen bezoeken, verdrong ze. De verhuur van haar huis was snel geregeld en bracht genoeg op om van te leven, ze kocht een ticket en liet professor Asiego weten dat ze kwam.

De laatste dreigbrief ontving ze twee dagen voor haar vertrek. *Ik weet je te vinden*, stond er. Ze had de brief weggegooid, wilde er niet meer aan denken. Zelfs Pauls ouders wisten niets van haar plannen.

Jorien blijft even staan en bestudeert de route op haar mobiel. Ze is er bijna. Vlak voor het plein zit een *Carrefour*. Ze stapt naar binnen, huivert in de plotselinge kilte. Ze legt een meloen in haar mandje, een stokbrood en een stukje kaas. Met een plastic tasje met boodschappen loopt ze verder. Als ze de hoek van het plein om slaat, blijft ze even staan. Ze is hier vaker geweest, toch overweldigt de aanblik van het grootse rechthoekige plein haar. Omzoomd door galerijen die schaduw bieden, vroeger het domein van stierenvechters, tegenwoordig in beslag genomen door bars en restaurants. Ze loopt in de schaduw van de galerij en stapt het café binnen dat professor Asiego haar had doorgegeven. 'Pepe weet overal van,' had hij geschreven.

Pepe blijkt een stoere veertiger met een gemoedelijke lach en een iets te krap Hawaiï-shirt. Hij pakt een envelop van de toog. 'Tweede verdieping,' zegt hij. Zonder tegenspraak te dulden pakt hij Joriens rolkoffer op en gaat haar voor naar een houten deur achterin het café, die toegang biedt tot een steile trap. Terwijl hij de trap op klimt, kijkt hij achterom 'Señor Asiego is hier vanavond om zeven uur voor u.' De trap komt uit op een smalle hal met twee fraai bewerkte houten deuren. Pepe haalt een sleutel uit de envelop en zwaait de deur open. Het is vrijwel donker in de kamer, hij zet haar koffer neer en vraagt of ze nog wat nodig heeft.

Jorien schudt haar hoofd en stopt hem een briefje van vijf euro toe.

Verontwaardigd weigert Pepe het geld. 'Vrienden van señor Asiego zijn mijn vrienden.'

Jorien glimlacht verontschuldigend. 'Het was een lange reis,' zegt ze. 'Ik kom later beneden.'

Als Pepe de deur achter zich dichtgetrokken heeft, opent Jorien de luiken en neemt de ruimte in zich op. In een nis achter de kamer is een toilet en een douche, het woongedeelte zelf bestaat uit een tweepersoonsbed, een zitje en een dressoir met een waterkoker, magnetron en een broodrooster. Ze schopt haar schoenen uit, gaat op het bed zitten en laat zich achterovervallen. Het matras veert mee. De kamer is niet groot, maar het plafond is hoog. Boven haar hoofd draait een koperkleurige ventilator statige rondjes. Ze staart er naar, het duurt niet lang voor haar ogen dichtvallen.

Als ze wakker wordt, weet ze even niet waar ze is. Dan dringt het weer tot haar door. Ze is in Cordoba. Vandaag begint haar nieuwe leven. Ze heeft niet gedroomd – dat bewijst al dat het een goed besluit is geweest. En dat ze dacht Paul te zien, eerder vanmiddag? Daar wil ze niet lang over nadenken. Dat zal wel slijten.

Op haar mobieltje ziet ze dat het al over half zeven is. Snel komt ze overeind. Haar shirt is stijf opgedroogd van het zweet, ze trekt de vieze kleding uit en na een snelle douche schiet ze in een luchtige zomerjurk. Het nog vochtige haar bindt ze in een knotje op haar hoofd, dan loopt ze de trap af.

Pepe kijkt op vanachter de bar en glimlacht haar toe. 'De professor zit dáar.' Met zijn hoofd knikt hij naar het terras. De meeste tafeltjes zijn bezet door jongelui, in een hoek zit een man alleen. Een donkere man, jonger dan Jorien had verwacht. Dertig, vijfendertig

hooguit. Ze haalt diep adem, loopt op hem af en steekt haar hand uit.

Professor Asiego springt op en omvat haar hand met zijn beide handen. ‘Wat geweldig dat je er bent,’ zegt hij. ‘Hopelijk heb je een goede reis gehad, en vind je het niet vervelend dat ik je de eerste avond al lastigval?’ Het leek me goed elkaar alvast te leren kennen’. Uitnodigend wijst hij naar de stoel naast haar, wenkt Pepe en vraagt haar wat ze wil drinken. Even later nipt Jorien van haar witte wijn en luister naar de spraakwaterval van de professor. Hij vertelt over de stad, hoe Córdoba nog steeds minder toeristen trekt dan Sevilla en Granada. ‘Daar willen we verandering in brengen,’ stelt hij. ‘Mijn studenten geven al extra lezingen in de *Mezquita*, maar we hadden behoefte aan iemand die ook goed Duits en Nederlands beheerst. En wat een wonder dat ik jouw proefschrift tegenkwam. Je hebt je echt volledig verdiept in onze cultuur.’ Zonder op de inhoud van haar werk in te gaan, ratelt hij door, over de homofiele kalief met zijn mannelijke harem, die zoveel heeft betekend voor kunst en wetenschap in de Moorse tijd.

Jorien leunt achterover. Op het plein voor haar scharrelen een paar duiven. Even verderop draait een verkoper dierenfiguren van opgeblazen ballonnen en overhandigt ze met een zwierige buiging aan één van de kinderen die is blijven staan.

Haar aandacht wordt getrokken door een auto, die aan de overkant van het plein geparkeerd staat. Een rode Seat. Haar hart klopt in haar keel, het incident van die ochtend schiet door haar hen. Ze had het kenteken moeten onthouden. Ophouden, spreekt ze zichzelf streng toe. Je begint paranoïde te worden. Wie weet hoeveel rode Seats er zijn in deze stad.

Een gitarist blijft staan bij hun terras en tokkelt de eerste tonen van *Besame mucho*. Nog voor het lied is afgelopen, gaat hij de tafeltjes langs om geld op te halen. De professor wuift hem ongeduldig weg.

Pepe heeft wat schaalpjes op hun tafeltje neergezet. Olijven, *papas bravas* en gefrituurde vleesrolletjes. *Flamenquin*, legt de professor uit. Een lokale specialiteit die ze beslist moet proeven.

Jorien neemt gehoorzaam een hap. In Nederland eet ze zelden vlees, hier smaakt de combinatie van varkenslapjes, *jamon serrano* en kaas haar wonderlijk goed.

De schemering valt in, de lichten in de galerij gaan aan en zetten het terras in een warme gloed.

Het is al over negenen als de professor opspringt. ‘Excuus, ze verwachten me thuis voor het diner. Als je je morgenochtend bij de ingang van de *Mezquita* meldt, om half tien, maak ik je wegwijs.’ Met een hoffelijke handkus neemt hij afscheid en beent weg over het plein. Jorien kijkt hem na. Als hij in de rode Seat stapt, glimlacht ze. Zie je wel, niets aan de hand, houdt ze zichzelf voor.

De tapasschaaltjes zijn leeg, haar trekt is gestild. Pepe heeft een nieuw glas witte wijn voor haar neergezet. Ze geniet van de levendigheid op het plein. Als de klok aan de overkant van het plein half elf slaat, besluit ze dat het mooi is geweest. Ze hijst zichzelf overeind en loopt naar boven. De wijn heeft meer invloed dan ze dacht, haar hoofd draait. In het halletje brandt licht. Attent van Pepe, denkt ze. Haar kamerdeur staat op een kier. Ze schrikt – ze weet zeker dat ze hem afgesloten heeft. Ze stapt naar binnen, is met een paar passen bij de nis en kijkt spiedend rond. Er is niemand, ze loopt terug naar de deur en draait hem op slot.

Dan pas ziet ze de envelop op het bed. Met trillende vingers scheurt ze hem open. Met afschuw staart ze naar de foto: een meisje ligt roerloos op de grond, bloed sijpelt uit een wond aan haar hoofd. Hun auto staat ernaast, de zijkant verfrommeld tegen de grote eik. Ze herkent zichzelf, gebogen over het dashboard, haar gezicht vertrokken in een angstige grimas. Alleen de bestuurdersstoel is leeg. Waar is Paul?